

ПОСІБНИК

з наглядових механізмів МОП
і їх використання для сприяння та захисту
фундаментальних прав працівників

Посібник видано за підтримки Групи технічної підтримки
з питань гідної праці бюро МОП для країн
Центральної та Східної Європи - Будапешт

ЗМІСТ

Передмова	стор. 4
Комітет зі свободи об'єднання	стор. 6
Скарги, представлені на розгляд комітету зі свободи об'єднання	стор. 11
Міжнародні стандарти праці, дії профспілок в контексті наглядових механізмів МОП	стор. 16
Зауваження комітету експертів із застосування конвенцій та рекомендацій, Конвенція 87, Україна	стор. 26
Зауваження комітету експертів із застосування конвенцій та рекомендацій, МОП	стор. 32

ПЕРЕДМОВА

Для мене, як службовця Міжнародної організації праці (МОП), є великою честю працювати з і для профспілкових діячів з України, розглядаючи це як частину роботи над кращим представництвом та допомогою усім працівникам цієї країни.

Я повністю усвідомлюю, з якими труднощами стикається і які проблеми вирішує український профспілковий рух у цей складний перехідний період.

В той же час я цілком переконаний, що, оскільки до цього часу ми працювали разом з метою підвищення спроможності профспілок у веденні колективних переговорів на різних рівнях, для сприяння і реалізації Міжнародних стандартів праці в щоденній практиці зокрема та основних цінностей МОП взагалі, то ми працюватимемо і в майбутньому.

Учасники наших заходів (семінарів, круглих столів та тренінгів) погодяться зі мною, що, крім соціального діалогу, колективних переговорів та інших цінностей МОП, ми підвищили обізнаність та компетентність активістів профспілок про наглядові механізми МОП і їх використання для сприяння основним правам працівників. Я сподіваюся, що такі дії, як «представництво», «скарга», «додаткові коментарі» та «моніторинг звітів» стануть постійними орієнтирами у вашій повсякденній діяльності.

Цей посібник, виданий завдяки зусиллям та координації Федерації профспілок України, Конфедерації вільних профспілок України та Всеукраїнського об'єднання солідарності трудівників (ВОСТ), є прямим результатом цих тренінгів і спрямований для використання усіма членами

профспілок вашої країни.

Особливу подяку висловлюю нашій колезі з АСТРАВ Беатіз Вакотто за основну допомогу в підготовці змісту, Юрію Курилу, віце-президенту ВОСТ, за координування видання посібника, Василю Костриці та Сергію Савчуку, колишньому та нинішньому Національним координаторам МОП в Україні, за їхню підтримку та участь.

На завершення я можу дати тільки одну пораду. Читайте, використовуйте та поширюйте!

Овідіу Журка
Старший спеціаліст з діяльності працівників
Група технічної підтримки з питань гідної праці бюро МОП
для країн Центральної та Східної Європи - Будапешт

Комітет зі свободи об'єднання

Бюро з питань діяльності працівників

Комітет зі свободи об'єднання

Створений у 1951р.

Тристоронній комітет Адміністративної ради, включає по 6 представників від кожної групи

- ✓ Очолюваний незалежною особою
- ✓ Представники від сторони держави, якої стосується справа, можуть залишити залу засідань
- ✓ Участь на індивідуальній основі

Збирається тричі на рік (березень, травень і листопад)

Засідання за зачиненими дверима

Комітет зі свободи об'єднання

Займається скаргами проти уряду щодо порушення конвенцій і принципів свободи об'єднання

- ✓ Зосереджується на конкретних випадках
- ✓ Законодавче і фактичне вивчення навіть без ратифікації або згоди
- ✓ Рішення приймаються одногосно
- ✓ Дайджест (юриспруденція)

FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

Комітет зі свободи об'єднання

Скарги повинні надходити від:

- ✓ Національної організації, безпосередньо зацікавленої у питанні
- ✓ Міжнародної організації, що має консультативний статус в МОП (МКП, МОР)
- ✓ Міжнародної організації, якщо заява стосується питань, що безпосередньо стосуються її членських організацій
- ✓ Уряду
- Організації у вигнанні або організації, що припинили діяльність, можуть подавати скарги

FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

Комітет зі свободи об'єднання Особливі характеристики

- | Квазі-судовий орган
- | Не вимагає попереднього вичерпання заходів на національному рівні
- | Розгляд навіть без відповіді з боку уряду
- | Не зв'язаний національними судовими рішеннями

***

- Комітет розглянув більше 2600 справ

FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

Скарги і подальші дії у світлі роботи Комітету зі свободи об'єднання: що потрібно

- | Процедура
- | Зміст скарги
- | Вид звіту
- | Подальші дії

FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

Комітет зі свободи об'єднання Процедура

Комітет зі свободи об'єднання Зміст скарги

- | Дата
- | Скарга проти уряду
- | Направляється до Комітету зі свободи об'єднання
- | Інформація про подавача скарги
- | Факти (дуже детальний опис)
- | Законодавство (посилання на конвенції МОП)
- | Підпис
- | Докази (документи , відео , фотографії)

Комітет зі свободи об'єднання

Різні види звітів

- | *Остаточний*: справа закрита
- | *Попередній*: КСО потребує додаткової інформації від Уряду або заявника
- | Подальші дії : КСО просить інформувати про подальший розвиток подій. Заявник може побажати надіслати інформацію

FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

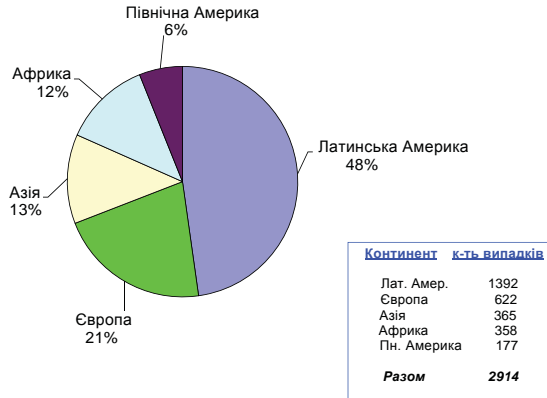
Комітет зі свободи об'єднання

Подальші дії після надання рекомендацій – деякі ідеї

- | Моніторинг розвитку подій з боку МОП (веб-сторінка)
- | Переговори і соціальний діалог
- | Судові органи
- | Парламент
- | ЗМІ і інтернет
- | Контакти із міжнародними та іншими національними організаціями працівників
- | ?

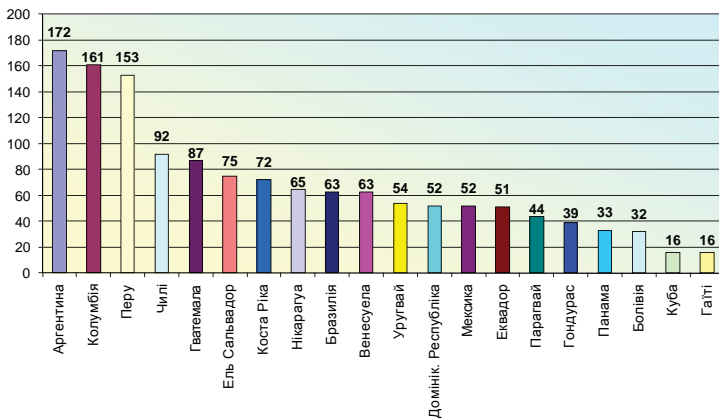
FREEDOM OF ASSOCIATION PROGRAMME / TURIN CENTRE

**Скарги, представлені на розгляд
Комітету зі свободи об'єднання (1951-2012)**

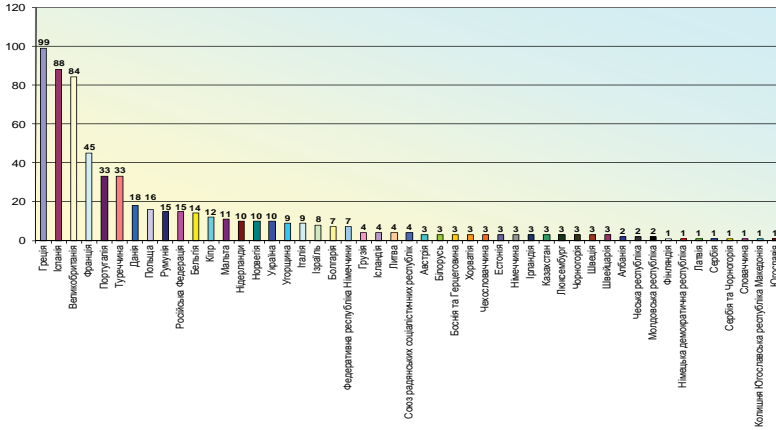
(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

**Кількість скарг, одержаних з Латинської Америки
(1951-2012)**

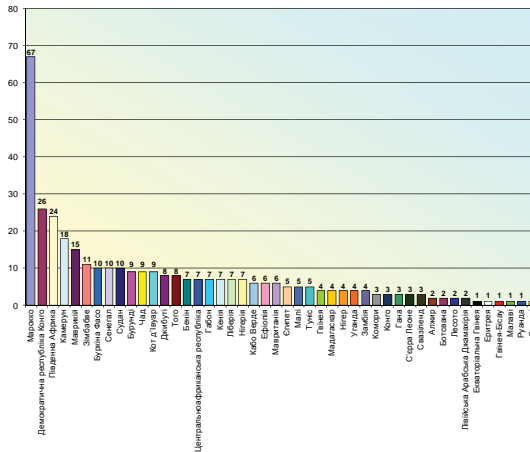
(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

Кількість скарг, що надійшли з Європи (1951-2012)

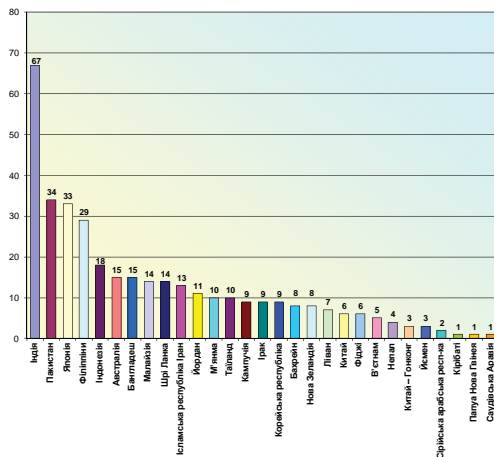
(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

Кількість скарг, що надійшли з Африки (1951-2012)

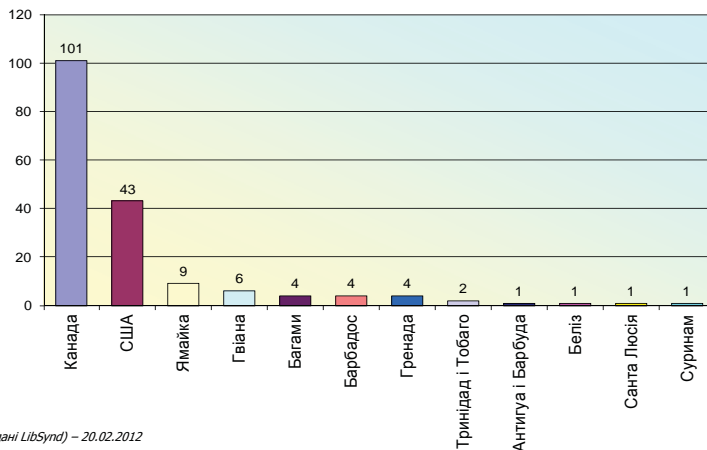
(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

Кількість скарг, одержаних з Азії
(1951-2012)

(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

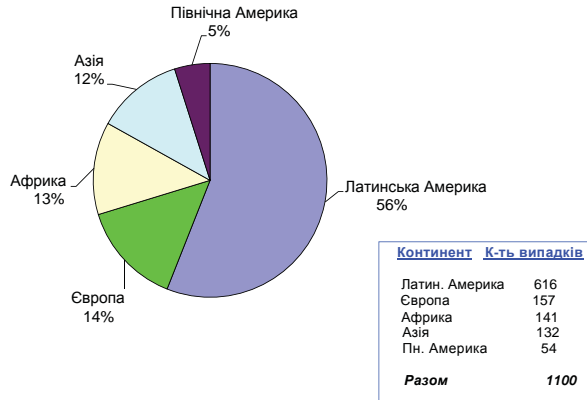
Кількість скарг, одержаних з Північної Америки
(1951-2012)

(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

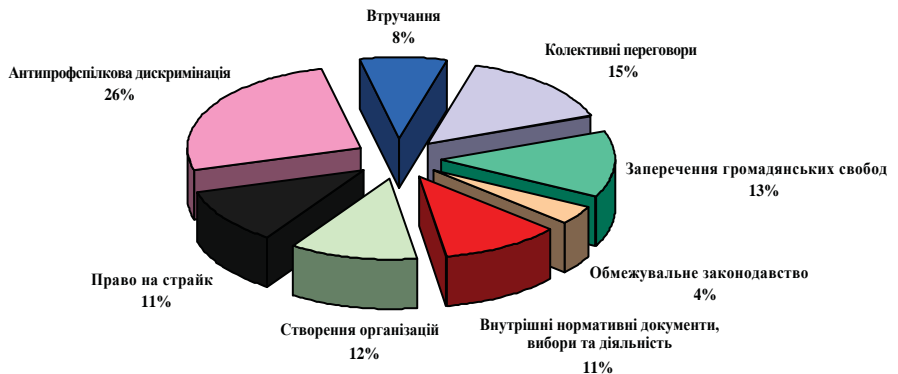
Скарги, представлені на розгляд
Комітету зі свободи об'єднання
(1995-2012)

(Джерело: дані LibSynd) – 20.02.2012

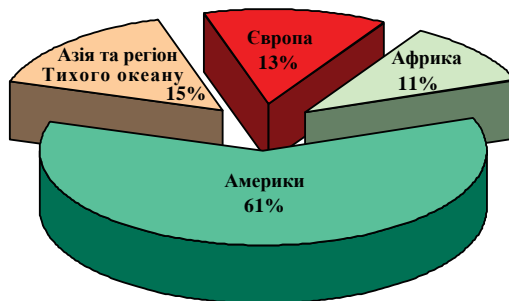
Заяви про порушення, розглянуті Комітетом зі свободи об'єднання
з березня 2004 на червень 2007 (всі регіони)

Джерело: «Свобода об'єднання на практиці: вивчені уроки» - Глобальний звіт з дотримання Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці, 2008

Заяви про порушення, розглянуті Комітетом зі свободи об'єднання
з березня 2004 по червень 2007 (за регіонами)

Джерело: «Свобода об'єднання на практиці: вивчені уроки» - Глобальний звіт з дотримання Декларації МОП основних принципів та прав у світі праці, 2008

Дії профспілок в контексті наглядової системи МОП

Ратифікація Конвенцій

- Це формальне зобов'язання країни-члена для того, щоб
  - Положення Конвенції давали результат, як правовий, так і практичний, і щоб
  - Визнати міжнародний нагляд

Наглядові механізми МОП

РЕГУЛЯРНА СИСТЕМА НАГЛЯДУ

- Базується на обов'язку звітувати про застосування кожної ратифікованої Конвенції

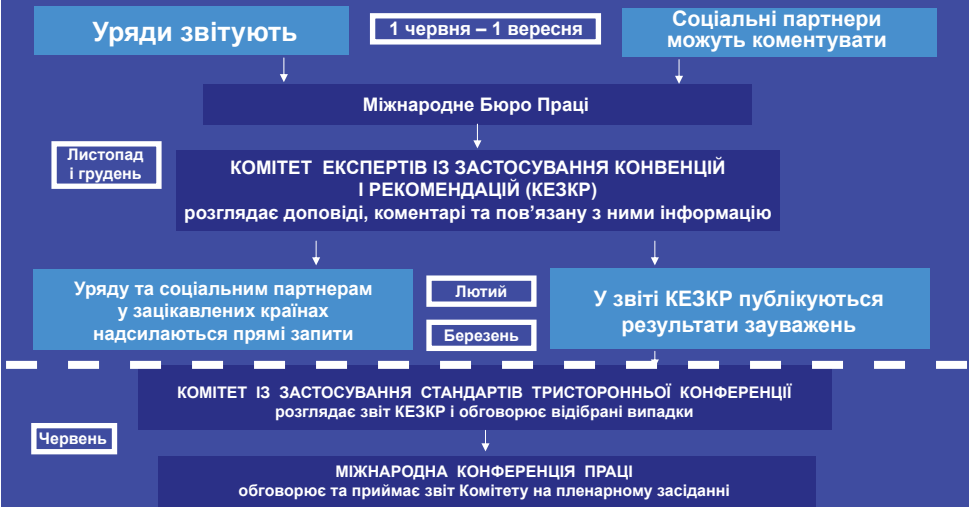
СПЕЦІАЛЬНІ СИСТЕМИ НАГЛЯДУ

- Включають випадки конкретних заяв про порушення стосовно країни - члена

Функції наглядових органів МОП

- Контролювати дотримання країнами - членами МОП зобов'язань, що впливають з Міжнародних стандартів праці (МСП)
- При цьому роз'яснювати значення та сферу застосування положень МСП
- Такими діями буде поступово створено орган «прецедентного права»

Регулярний процес нагляду

ARTICLE 22 OF
THE CONSTITUTION
OF THE ILO:

“Each of the Members agrees to make an annual report to the International Labour Office on the measures which it has taken to give effect to the provisions of Conventions to which it is a party. These reports shall be made in such form and shall contain such particulars as the Governing Body may request”

Комітет Експертів із Застосування Конвенцій і Рекомендацій

- Складається з 20 осіб
  - Які є видними фахівцями в галузі права
  - Призначаються Адміністративною Радою за пропозицією Генерального Директора
  - Призначаються на поновлюваний 3-річний термін
  - Незалежні, неупереджені та об'єктивні

Committee of Experts

The Committee of Experts examines government reports

Members of the Committee are appointed by the Governing Body

Members are drawn from all over the world

Цикли звітування

- Доповіді з трирічним циклом
  - Свобода об'єднання: К.87 і К.98
  - Ліквідація примусової праці: К.29 і К.105
  - Викоренення дитячої праці: К.138 і К.182
  - Рівність можливостей та ставлення: К.100 і К.111
  - Політика зайнятості: К.122
  - Інспекція праці: К.81 і К.129
  - Тристоронні консультації: К.144
- Доповіді з п'ятирічним циклом
  - Інші Конвенції

General survey (art 19 of the Constitution)

Reports received by the Member States concerning unratified instruments are examined by the Committee of Experts, whose conclusions are published annually in the form of a general survey.

The general surveys are an authoritative reference on law and practice throughout the whole world in relation to a particular subject.

The Conference Committee on the Application of Standards (1)

- ✓ The Committee of Experts' report is submitted to the International Labour Conference
- ✓ It is examined and discussed by a tripartite Conference Committee specially established for this purpose
- ✓ The Committee elects a chair and two vice-chairs, each chosen from the three groups, and a reporter

Комітет Конференції із застосування стандартів

- Складається з більше, ніж 150 членів
  - Від трьох груп делегатів та радників
  - Розглядає звіт Комітету Експертів та обговорює відібрані випадки

Спеціальні системи нагляду

ПОДАННЯ (СТ . 24) і СКАРГИ (СТ . 26)

- Тільки за умови, що ратифіковано відповідну Конвенцію

ПРОЦЕДУРИ ЩОДО СВОБОДИ ОБ'ЄДНАННЯ

- Навіть, якщо не ратифіковано відповідну Конвенцію

Стаття 24 Подання

- Хто може зробити подання ?
  - Будь -яка національна чи міжнародна організація роботодавців чи працівників
- Щоб бути прийнятим , подання повинно :
  - Оформлене у письмовій формі
  - Надійти від професійної організації працівників або роботодавців
  - Посилатися саме на статтю 24 Статуту МОП
  - Стосуватися члена МОП
  - Посилатися на ратифіковані Конвенції
  - Вказувати стосовно якого аспекту член МОП не забезпечив належного дотримання Конвенції в межах своєї юрисдикції

Процедура подання

Стаття 26 Скарги

- Хто може подати скаргу ?
  - Будь-яка країна-член, що ратифікувала Конвенцію
  - Адміністративна Рада за посадою
  - Один або більше делегатів Конференції (делегат від уряду, роботодавців або працівників)

Процедура подання скарги

Роль профспілок:

- Надсилати інформацію до системи регулярного нагляду
- Подавати скарги у випадку порушення ратифікованих конвенцій або принципів свободи об'єднання
- Надавати коментарі та рекомендації наглядовим органам на національному та міжнародному рівнях

Зауваження Комітету експертів з питань застосування конвенцій та рекомендацій МОП, ухвалені у 2010 р. та опубліковані до 100-ої сесії Міжнародної конференції праці у 2011 р.

Конвенція про свободу асоціації та захист права на організацію № 87, 1948 року, ратифікована Україною у 1956 році

Комітет бере до уваги повідомлення Міжнародної конфедерації профспілок (МКП) від 24 серпня 2010 року, яке містить коментарі МКП щодо застосування Конвенції та заяву, зокрема, про обмеження права на страйк та узгоджену кампанію проти Федерації профспілок України та її членських організацій. Комітет бере до уваги зауваження Уряду з цього питання.

Комітет, **на жаль**, відзначає, що знову у доповіді Уряду немає інформації про заходи, щодо вжиття яких Комітет раніше звертався з наполегливим проханням, з метою приведення національного законодавства у відповідність до таких статей Конвенції:

Стаття 2 Конвенції: Комітет звернувся до Уряду з наполегливим проханням вжити необхідних заходів з метою:

забезпечення права суддів на створення організацій на свій вибір, щоб сприяти та захищати інтереси своїх членів;

– внесення змін до Статті 87 Цивільного кодексу 2003 року, згідно з якою організація отримує права юридичної особи з моменту її реєстрації, з метою усунення протиріч зі Статтею 16 Закону про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності зі змінами, внесеними у червні 2003 року, яка передбачає, що профспілка набуває права юридичної особи з моменту затвердження її статуту і що орган, який здійснює легалізацію, підтверджує статус профспілки і більше не має дискреційних повноважень відмовити у легалізації профспілки.

Стаття 3 Конвенції: Комітет також звернувся до Уряду з наполегливим проханням вжити необхідних заходів з метою:

– відміни Статті 31 Закону про організації роботодавців, яка передбачає, що органи державної влади здійснюють

контроль за економічною діяльністю організацій роботодавців та їх об'єднань;

– внесення змін до Статті 19 Закону про порядок вирішення колективних трудових спорів, яка передбачає, що рішення щодо оголошення страйку має бути підтримане більшістю працівників або двома третинами делегатів конференції;

– визначення категорій державних службовців, щодо яких є обмеження або заборона права на страйк; та

– надання інформації щодо практичної реалізації Статті 293 Кримінального кодексу, згідно з якою організація групових дій, що призвели до грубого порушення громадського порядку або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємства, установи чи організації, а також активна участь у таких діях - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, і зокрема, це стосується промислових конфліктів (страйків).

Комітет сподівається, що Уряд буде вживати необхідних заходів для вирішення питань, зазначених Комітетом та що наступна доповідь буде містити інформацію щодо досягнутого прогресу з цього питання.

Комітет нагадує, що у своїх попередніх коментарях він уже звертався до Уряду з наполегливим проханням надати свої зауваження щодо коментарів, поданих Конфедерацією вільних профспілок України (КВПУ) стосовно нового проекту Трудового кодексу. КВПУ вважає, що такий закон, у разі його ухвалення, матиме негативні наслідки для діяльності профспілок та зауважує, зокрема, на питанні репрезентативності. Комітет зазначає, що Національний форум профспілок України та КВПУ піднімали ці питання у повідомленнях від 30 квітня та 8 липня 2010 року відповідно. Комітет бере до уваги відповідь Уряду з цього питання. Згідно з повідомленням Уряду, за його рішенням від 20 травня 2008 року, Верховна Рада України дала вказівку Комітету праці та соціальної політики далі працювати над проектом у співпраці з представниками Кабінету Міністрів, всеукраїнськими профспілками та всеукраїнськими організаціями роботодавців. З цією метою 4 червня 2008 року було створено робочу групу. Уряд також вказує на те, що права

профспілок визначаються Законом про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності, проект Трудового кодексу не відтворює положення з цього питання. Що стосується права працівників сільського господарства, Уряд зазначає, що проект Кодексу регулюватиме трудові відносини, включаючи членів колективних сільськогосподарських підприємств; Закон про колективне сільськогосподарське підприємство регулює право на об'єднання та інші конкретні питання. Комітет також бере до уваги повідомлення Уряду у його останній доповіді, що нова редакція Кодексу була підготовлена з урахуванням рекомендацій Комітету, які обговорювалися Комітетом праці та соціальної політики і соціальними партнерами.

Комітет звертається до Уряду з наполегливим проханням надати останню редакцію проекту Трудового кодексу та заохочує його до подальшої співпраці з МБП з цього питання, а також звертається з наполегливим проханням надати інформацію про розвиток подій щодо прийняття Трудового кодексу.

Зауваження Комітету експертів з питань застосування конвенцій та рекомендацій МОП, ухвалені у 2008 р. та опубліковані до 98-ої сесії Міжнародної коференції праці 2009 р.

Конвенція про свободу асоціації та захист права на організацію №87, 1948 року, ратифікована Україною у 1956 році

Комітет бере до уваги відповідь Уряду щодо коментарів, зроблених у 2006 році Міжнародною конфедерацією профспілок (МКП) стосовно питання реєстрації профспілок, обмежень права на страйк, втручання у діяльність профспілок та переслідування профспілкових діячів. Комітет нагадує, що більшість питань, які викликали занепокоєння МКП, були пов'язані зі справою №2388 Комітету з питань свободи об'єднання і зазначає, що Комітет з питань свободи об'єднання відзначив з інтересом інформацію, надану Урядом щодо результатів розслідування випадків

заявлених порушень профспілкових прав та вважає, що справа № 2388 не потребує подальшого розгляду (див. доповідь 350).

Комітет бере до уваги повідомлення від 4 червня 2008 року, отримане від Конфедерації вільних профспілок України (КВПУ) стосовно коментарів до нового проекту Трудового кодексу, який, на думку КВПУ, матиме негативні наслідки для діяльності профспілок, а також коментарі Міжнародної конфедерації профспілок (МКП) у повідомленні від 29 серпня 2008 року щодо випадків втручання Держави у справи профспілок. **Комітет звертається до Уряду з наполегливим проханням надати коментарі з цього питання.**

Стаття 2 Конвенції. Право працівників та роботодавців створювати організації без попереднього дозволу. Комітет нагадує, що у своїх попередніх коментарях він звертав увагу на протиріччя між Статтею 87 Цивільного кодексу 2003 року, згідно з якою організація набуває прав юридичної особи з моменту її реєстрації, з одного боку, та Статтею 16 Закону про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності зі змінами, внесеними у червні 2003 року, який передбачає, що профспілка набуває права юридичної особи з моменту затвердження її статуту і що орган, який здійснює легалізацію, підтверджує статус профспілки і більше не має дискреційних повноважень відмовити у легалізації профспілки, з іншого. Тому Комітет звернувся до Уряду з наполегливим проханням внести зміни до Статті 87 Цивільного кодексу з метою усунення протиріч у національному законодавстві та забезпечення повного гарантування права працівників на створення їх організацій без попереднього дозволу. **На жаль, Урядом не було надано інформації з цього приводу, тому Комітет знову звертається з наполегливим проханням до Уряду повідомити про заходи, яких уже вжито або яких планується вжити з цього питання.**

Стаття 3. Право організацій працівників та роботодавців організувати свій апарат своєю діяльністю формулювати свою програму дій. Комітет нагадує, що протягом кількох років Комітет звертається до Уряду з наполегливим проханням відмінити Статтю 31 Закону про організації роботодавців, який

передбачає, що органи державної влади здійснюють контроль за економічною діяльністю організацій роботодавців та їх об'єднань. У цьому зв'язку Комітет взяв до уваги, що проект змін до Закону був підготовлений і висловив сподівання, що нові зміни враховуватимуть коментарі Комітету. Комітет зазначає, що на жаль, Урядом не було надано інформації ні щодо заходів, вжитих з метою відміни Статті 31, ні щодо розвитку подій, пов'язаних із внесенням змін до Закону. **Ще раз нагадуючи, що право організацій працівників та роботодавців організувати свій апарат і свою діяльність без втручання державних органів влади включає, серед іншого, автономію та фінансову незалежність, захист активів і власності цих організацій (див. параграф 124 Загального огляду з питань свободи об'єднання та колективних переговорів), Комітет знову звертається до Уряду з наполегливим проханням повідомити про заходи, яких уже вжито або планується вжити з метою відміни Статті 31.**

Комітет попередньо звертався до Уряду з наполегливим проханням внести зміни до Статті 19 Закону про порядок вирішення колективних трудових спорів, який передбачає, що рішення про оголошення страйку повинно підтримуватися більшістю працівників або двома третинами делегатів конференції. Комітет, на жаль, відмічає, що Уряд обмежується лише інформацією, яку він надавав раніше (а саме, що положення, яке стосується ухвалення рішення більшістю працівників, застосовується до тих підприємств, де чисельність працівників є такою, що дозволяє на практиці зібрати загальні збори; однак якщо на підприємстві працює велика чисельність працівників, вони повинні обрати делегатів на конференцію і у такому випадку рішення про оголошення страйку буде ухвалене двома третинами делегатів). Комітет ще раз нагадує, що якщо національне законодавство вимагає голосування перед оголошенням страйку, необхідно забезпечити, щоб враховувалося лише число поданих голосів та щоб більшість встановлювалася на прийнятному рівні (див. той же Загальний огляд, п. 170). **Тому Комітет ще раз звертається до Уряду з наполегливим проханням вжити необхідних заходів для внесення відповідних змін до Статті 19 Закону про порядок вирішення колективних трудових спорів та**

повідомити про розвиток подій з цього питання.

У своїх попередніх зауваженнях Комітет звертався до Уряду з наполегливим проханням надати інформацію щодо практичного застосування Статті 293 Кримінального кодексу, згідно з якою організація групових дій, що призвели до грубого порушення громадського порядку або суттєвого порушення роботи транспорту, підприємства, установи чи організації, а також активна участь у таких діях - караються штрафом до п'ятдесяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або арештом на строк до шести місяців, і зокрема, це стосується промислових конфліктів (страйків). ***З огляду на відсутність відповіді Уряду, Комітет поновлює це наполегливе прохання.***

Запит щодо іншого питання направляється безпосередньо Урядові.

Зауваження Комітету експертів з питань застосування конвенцій та рекомендацій, ухвалені у 2010 р. та опубліковані до 100-ої сесії Міжнародної конференції праці у 2011 р.

Конвенція про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів, № 98, 1949 р., ратифікована Україною у 1956 р.

Комітет бере до уваги повідомлення Міжнародної конфедерації профспілок (МКП) від 24 серпня 2010 р., в якому викладені коментарі до застосування Конвенції і йдеться, зокрема, про дії антипрофспілкової дискримінації і втручання, а також неналежного виконання судових рішень у справах про порушення профспілкових прав. Комітет також бере до уваги коментарі Уряду із цього приводу.

Комітет раніше взяв до уваги повідомлення Уряду про те, що робота з підготовки нового Трудового

Кодексу триває і запросив від Уряду інформацію про напрацювання у цьому контексті. Комітет бере до уваги той факт, що Національний форум профспілок України і Конфедерація вільних профспілок України відзначили у своїй повідомленнях від 30 квітня і 8 липня 2010 р. відповідно, що таке законодавство, у разі його ухвалення, може мати негативний вплив на права профспілок і їхню діяльність. Комітет бере до уваги, зокрема, застереження з боку КВПУ стосовно питання репрезентативності і прав на ведення колективних переговорів. Комітет експертів бере до уваги відповідь Уряду з цього приводу. За словами Уряду, на виконання його рішення від 20 травня 2008р. Верховна Рада України доручила Комітету праці та соціальної політики продовжити роботу над проектом Трудового кодексу у співпраці із представниками Кабінету Міністрів, всеукраїнськими профспілковими об'єднаннями і всеукраїнськими організаціями роботодавців. З цією метою була створена робоча група 4 червня 2008 р. Комітет бере до уваги повідомлення Уряду у своєму останньому звіті, що нова версія Трудового кодексу була підготовлена з урахуванням рекомендацій МОП, і вона виносилася на обговорення Комітетом праці та соціальної політики і соціальними партнерами. Уряд у подальшому наголошує на тому, що критерії репрезентативності були визначені профспілками після численних консультацій. ***Комітет наполегливо просить Уряд надати останню версію проекту Трудового кодексу і заохочує Уряд продовжувати співпрацю із соціальними партнерами і МОП у цьому контексті, а також наполегливо просить Уряд надати інформацію про прогрес, досягнутий у зв'язку з прийняттям Трудового Кодексу.***

Стаття 4 Конвенції. Комітет бере до уваги повідомлення Міжнародної конфедерації профспілок, у якому вона посилається на типові положення і внутрішні правила

для акціонерних компаній відкритого типу з обмеженою відповідальністю від 2004 р. і які, за твердженням МКП, передбачають, що трудові ради мають мандат на ведення колективних переговорів; однак законодавство не передбачає створення таких рад. **Комітет наполегливо просить Уряд повідомити свою позицію з цього приводу.**

Зауваження Комітету експертів з питань застосування конвенцій та рекомендацій, ухвалені у 2008 р. та опубліковані до 98-ої Сесії Міжнародної конференції праці у 2009 р.

Конвенція про застосування принципів права на організацію і ведення колективних переговорів, № 98, 1949 р., ратифікована Україною у 1956 р.

Інші коментарі до Конвенції № 98

Статті 1 і 2 Конвенції. Комітет раніше брав до уваги коментарі, надані Міжнародною конфедерацією профспілок (МКП) у своєму повідомленні від 10 серпня 2006 р. стосовно випадків антипрофспілкової дискримінації і втручання у внутрішні питання профспілок та недостатнього захисту від таких дій, а також стосовно відмови роботодавців вести колективні переговори із незалежними профспілками. Комітет бере до уваги, що деякі із цих питань розглядалися у Справі No. 2388 Комітетом з питань свободи об'єднання, і який дійшов висновку, що ця справа не потребує подальшого розгляду (див. Звіт 350-й). Комітет бере до уваги коментарі, надані Незалежною профспілкою гірників шахти ім. Баракова, м. Краснодар, щодо застосування Конвенції, викладені у повідомленнях від 24 березня і 19 квітня 2008 р., а також відповідь Уряду з цього приводу. Комітет бере до уваги коментарі, надані Конфедерацією вільних профспілок України у своєму повідомленні від 28 серпня 2008 р. і

коментарі, надані Міжнародною конфедерацією профспілок у своєму повідомленні від 29 серпня 2008 р., що стосуються нових випадків антипрофспілкової дискримінації і втручань, а також порушення прав на ведення колективних переговорів у державному і приватному секторах. ***Беручи до уваги заяву МКП, що деякі із випадків дискримінації профспілок були ефективно вирішені у судовому порядку і що Уряд докладав зусилля для врегулювання скарг, про які повідомлялося Комітету з питань свободи об'єднання, Комітет наполегливо просить Уряд повідомити свою позицію стосовно коментарів, наданих КВПУ і МКП.***

Стаття 4. Комітет раніше брав до уваги повідомлення Уряду, що робота над проектом Трудового кодексу продовжувалася і що проект розділу про колективні угоди був направлений на розгляд Комітету соціальної політики і праці Верховної Ради України. Він попросив Уряд повідомити про прогрес щодо ухвалення нового Трудового кодексу. Комітет бере до уваги звіт Уряду, згідно з яким 20 травня 2008 р. Верховна Рада України прийняла у першому читанні проект Трудового кодексу, поданого народними депутатами. Комітет бере до уваги у зв'язку з цим повідомлення КВПУ від 4 червня 2008 р., що містить коментарі до проекту Трудового кодексу (версії, прийнятої у 2008 р. у першому читанні), який, на її думку, може мати негативний вплив на діяльність профспілок.

Комітет бере до уваги, що Бюро надає технічну допомогу Урядові і сподівається, що новий Трудовий кодекс буде повністю відповідати положенням Конвенції. Він наполегливо просить Уряд повідомити про прогрес у цьому контексті.

МОП
DWT/CO – Будапешт
“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав
працівників”
Київ, 22 березня 2013 року

Роль організацій працівників у
сприянні реалізації пріоритетних
конвенцій МОП

Овідіу Журка

Старший спеціаліст з питань діяльності трудящих
jurca@ilo.org

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”
Київ, 22 березня 2013 року

*****

Про що йде мова?

1. Конвенція №81 про інспекцію праці 1947 року
2. Конвенція №122 про політику в галузі зайнятості 1964 року
3. Конвенція №129 про інспекцію праці в сільському господарстві 1969 року
4. Конвенція №144 про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) 1976 року

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”

Київ, 22 березня 2013 року

*****

Конвенція №81 про інспекцію праці 1947 року -(1)

- Визначає зобов’язання держави-члена створити службу інспекції праці
- Ця служба повинна мати :
  - національне законодавче регулювання
  - достатню кількість персоналу
  - необхідні інструменти та засоби для здійснення своїх функцій.

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”

Київ, 22 березня 2013 року

*****

- (2)-

- Служба інспекції праці повинна бути незалежною від будь-якого політичного чи іншого зовнішнього впливу
- Інспекція праці повинна перебувати під координацією центральної влади тільки в питаннях застосування законодавства і надання ресурсів
- Інспекція праці має забезпечувати застосування положень законодавства, рішень третейських судів
- Служба інспекції праці має співпрацювати з іншими державними й приватними установами, які здійснюють аналогічну діяльність
- Вимагається прозорість у відносинах з роботодавцями і організаціями працівників.

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”

Київ, 22 березня 2013 року

*****

- (3) -

Персонал інспекції праці повинен:

- мати чітко врегульований статус державних службовців, перебувати під захистом закону під час виконання своїх функцій
- підбиратися суто на підставі професійної придатності
- бути впевненим у стабільності на робочому місці і незалежним від змін в уряді чи будь-якого зовнішнього впливу
- мати усі необхідні повноваження для виконання своїх функцій
- мати доступ до відповідної інформації для виконання своїх функцій та володіти необхідними технічними знаннями з цією метою
- робити внесок у підготовку щорічних доповідей щодо діяльності інспекційних служб, які надсилаються компетентним національним органам і Генеральному директору МОП

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”

Київ, 22 березня 2013 року

*****

Конвенція №122 про політику в галузі зайнятості 1964 року

Визначає фундаментальні зобов'язання держав-членів щодо :

- проголошення і здійснення активної політики, спрямованої на сприяння повній, продуктивній і вільно обраній зайнятості
- врахування рівня економічного розвитку та взаємного зв'язку між цілями в галузі зайнятості й іншими економічними та соціальними цілями
- періодичного перегляду заходів, яких треба вжити для досягнення цілей зайнятості
- при прийнятті і застосуванні такої політики, представники роботодавців і працівників, мають залучатися до консультацій, для того щоб урахувати їхні досвід і позицію та заручитися їхнім співробітництвом і підтримкою передбачених заходів

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”
Київ, 22 березня 2013 року

Конвенція №129 про інспекцію праці в сільському господарстві 1969 року

Ця конвенція має подібний технічний зміст до Конвенції №81 1947 року, надаючи злагожені рекомендації для держав-членів

Основна відмінність полягає в детальному визначенні поняття “сільськогосподарське підприємство” з метою визначення чіткої сфери компетенції служби інспекції праці в сільському господарстві.

МОП DWT/CO – Будапешт

“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”
Київ, 22 березня 2013 року

Конвенція №144 про тристоронні консультації (міжнародні трудові норми) 1976 року

Кожна держава -член МОП, яка ратифікувала цю Конвенцію , повинна:

- Створити та забезпечити діяльність належних органів для проведення консультацій з представницькими організаціями роботодавців і працівників (відповідно до законодавства)
- Надавати необхідну технічну і фінансову підтримку діяльності цих органів
- Забезпечити представництво на рівних засадах роботодавців і працівників у цих органах, члени яких вільно обираються своїми представницькими організаціями
- Організувати будь -яке необхідне навчання для членів таких органів
- Проводити консультації із соціальними партнерами з усіх аспектів застосування міжнародних трудових стандартів відповідно до статті 5 Конвенції.

МОП DWT/CO – Будапешт

**“Пріоритетні конвенції МОП – роль у захисті прав працівників”
Київ, 22 березня 2013 року**

Щиро дякую за Вашу увагу!

НОТАТКИ

НОТАТКИ

НОТАТКИ